

[Jesper Simonsen.]

teoretisk gør sig bekendt med dem, men som man indser Berettigelsen af, hvis man paa Stedet studerer Retsplejen og ser, hvorledes den anvendes og virker i det Samfunds Liv, for hvilket den gælder.

Dertil kommer, at den engelske Retsplejeordning har sikret paa en ganske særlig Maade, at de engelske Dommerembeder bliver besat med særdeles kvalificerede og veluddannede Folk. Den hviler paa den Anskuelse, at en Mand for at blive en god Dommer maa have en lang forudgaaende Opøvelse og Oplæring netop i Retsplejens Gerning. Derfor er det bestemt i den engelske Lovgivning, at de procederende Sagførere, den særlige Klasse af de engelske Sagførere, har Æneret til alle Dommerembeder; og dette er et Krav, som ikke alene er formelt, men som gennem den Ordning, der gælder, er gjort til en reel Betingelse, idet Manden ikke alene skal være Sagfører i den Forstand, at han har sin Sagførerbestalling, men han skal i et ikke ringe Antal Aar have været praktiserende, altsaa procederende Sagfører.

Denne Gerning i Skranken er en udmærket Forskole til Gerningen som Dommer, en Skole i hurtigt at finde sig til Rette i et Processtof; den opdrager til at kunne lægge det til Rette, ordne det og forme det let og hurtigt, alt sammen Betingelser, som er af største Betydning for den Mand, som skal sidde paa Dommersædet. Og en given Ting er det, at de engelske Dommerembeder har været i Stand til at trække til sig Sagførerstandens bedste Folk, saaledes at man tør sige, at det er fortrinligt uddannede Dommere, som beklæder de engelske Dommerembeder.

Dette faar man naturligvis ikke gratis, og jeg skal ikke undlade i denne Forbindelse at nævne, at Englænderne honorerer ogsaa deres Dommere med en Lønning, som kan gøre Dommerembederne tillokkende for de Sagførere, der har siddet i en stor Praksis og derigennem haft store Indtægter. Forholdet er i Korthed dette, at i de allerlaveste egentlige Dommerembeder i England, Embederne i Politiretterne, Embeder, som Englænderne oven i Købet selv ikke vil anerkende som egentlige Dommerembeder, er den laveste Løn, omregnet til danske Penge efter normal Kurs, ca. 27 000 danske Kroner. Og gaar vi til dem, der svarer til Landsretterne her, ligger Dommerlønningerne fra nogle og halvfemsindstyvetusinde danske Kroner og op imod halvandet Hundrede Tusinde danske Kroner. Og dette er ikke Krigslønninger; disse Lønninger er fastsat,

jeg tror, det var i Firserne, men maaske det allerede var i Halvfjerdserne, altsaa paa en Tid, da Pengene var meget mere værd.

Paa den anden Side har Englænderne været i Stand til ved at trække saa udmærkede Kræfter til Dommerembederne og til, ved at gøre Dommerens Gerning til en ren Dommergerning, at begrænse Antallet af Dommere meget betydeligt, saaledes at Dommerembedernes Antal i England i Sammenligning med Landets Befolkningsantal er meget mindre end Dommerembedernes Antal i Danmark sammenlignet med det danske Befolkningsantal.

Naar jeg nu har gjort nogle rosende Bemærkninger om den engelske Retspleje, vil jeg dog føje til for en Sikkerheds Skyld, at der ogsaa er mange Ting ved den engelske Retspleje, der kan kritiseres. Først og fremmest springer det i Øjnene, at den er kostbar og ogsaa paa anden Maade ret utilnærmelig for den jævne Mand, og det er naturligvis en væsentlig Mangel ved en Retspleje.

Det er, som allerede berørt, ikke alene tekniske Detailler i vor nye Retspleje, der har været rejst Kritik overfor og været rejst Krav om Ændring af, ogsaa selve de grundliggende Principper har i stort Omfang været gjort til Genstand for Diskussion.

Den Retsreform, vi gennemførte, var principielt set et saa afgørende Brud med den gamle Ordning som vel muligt. Vi havde før 1. Oktober 1919 i stort Omfang en Sammenblanding her i Landet af administrative Opgaver og Dommergerningen; der fandt en Adskillelse Sted. Vi havde en skriftlig Proces, i det store og hele i hvert Fald; vi fik ren Mundtlighed. Vi havde Middelbarheden i Bevisførelsen, saaledes at Beviset som Regel, eller i hvert Fald i stort Omfang, blev optaget af en anden Domstol end den, der skulde dømme i Sagen, og saa blev Bevismaterialet, protokolleret som det var, forelagt den dømmende Ret i skriftlig Form; vi gik over til Umiddelbarheden, hvis Princip er, at de Vidner og det øvrige Bevismateriale, som skal fremføres i Sagen, fremføres for den dømmende Ret saa vidt muligt umiddelbart.

Vi havde før en hemmelig Retspleje, det vil sige den civile Retspleje var jo ganske vist offentlig, men da den var skriftlig, betød Offentligheden saa at sige intet; men for den kriminelle Retsplejes Vedkommende havde vi en hemmelig Retspleje, der arbejdede bag lukkede Døre, og vi indførte der Offentligheden. Vi havde tidligere Regler for Bevisbedømmelsen, saaledes at Domstolene i betydeligt Omfang var bundet i